

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Інститут управління, психології та безпеки
Кафедра теоретичної психології

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ВК.05 Психологія розвитку в дослідницьких вимірах»

Міждисциплінарна	Психологія та менеджмент організації
освітньо-наукова програма	третій (освітньо-науковий)
Рівень вищої освіти	05 Соціальні та поведінкові науки
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	053 Психологія, 073 Менеджмент
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська

Інформація про викладача
д.психол.н., професор
Ковальчук Зоряна Ярославівна
097-491-35-35
zoriana01051974@gmail.com

Львів 2024

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної психології
Протокол № 7 від 05.02.2024 р.

Розробник
завідувач кафедри теоретичної психології ІУПБ
д.психол.н., професор

/підпис/

З.Я.Ковальчук
/ініціали та прізвище/

Психологія розвитку в дослідницьких вимірах: силабус навчальної
дисципліни. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024.
8 с.

1. Характеристика дисципліни	
Семестр навчання	3 семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС (120 год.)
Анотація	Навчальна дисципліна спрямована на набуття теоретичних знань, практичних навиків, розумінні та усвідомленні здобувачами соціальної значущості системних знань про динаміку розвитку особистості в дослідницьких вимірах для успішного професійно-наукового становлення психолога, пізнавального принципу пріоритетності вікового диференційованого підходу у пізнанні особистості. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти здатності до наукового аналізу психічних явищ, станів та процесів; опанування аспірантами сучасних підходів до поняття психології розвитку, основних її теорій; вивчення рушійних сил індивідуального розвитку психіки; розуміння теоретичної моделі комплексної особистісної діагностики в онтогенезі; з'ясування психологічного змісту феномену життєвого шляху; засвоєння концепцій психічного розвитку у світлі нових відкриттів психогенетики; вміння застосовувати отримані знання та навички у проведенні досліджень з проблематики психології розвитку; прогнозування розвитку особистості та формування її подальшого життєвого шляху; набуття вміння самостійно працювати з науковою літературою, використовувати закордонні дослідження, а також розвиток загальнонаукових умінь (аналіз, синтез, узагальнення тощо).
Мета вивчення дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії відповідних компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до МОНП «Психологія та менеджмент організації»
2. Програмні компетентності та результати навчання здобувача за МОНП «Психологія та менеджмент організації»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати значущі проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, критично аналізувати і переоцінювати існуючі знання, практику, а також синтезувати нові та комплексні ідеї міждисциплінарного характеру у психології та менеджменті
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 02. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК 05. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 07. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології та менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(ФК)	СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології менеджменті та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з психології, менеджменту та суміжних галузей. СК05. Здатність виокремлювати, систематизовувати та прогнозувати актуальні проблеми у психології та менеджменті, чинники, тенденції функціонування й розвитку особистості, груп та організацій на різних рівнях досліджень у психології та менеджменті. СК06. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності, СК 08. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися та самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.
№ Програмних результатів за МОНП	Програмні результати навчання з навчальної дисципліни
РН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з психології та менеджменту на межі міжпредметних предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.
РН03	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі психології та менеджменту, дотичних міждисциплінарних напрямках.
РН05	Розробляти та реалізовувати наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в психології та менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
РН06	Глибоко розуміти загальні принципи та методи психології, управління, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.
РН08	Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень, критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи та інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Онтогенез людської психіки	16	2	4	10	16	2	2	12
Тема 2. Сучасні методи досліджень людської психіки в онтогенезі	16	2	4	10	16		2	14
Тема 3. Організація емпіричного дослідження з проблем психології розвитку	16	2	4	10	18		2	14
Тема 4. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу : дослідницький вимір	18	2	4	12	16	2	2	14
Тема 5. Психічний розвиток дитини в шкільний період: дослідницький вимір	18	2	4	12	16	2	2	14
Тема 6. Особливості психічного розвитку особистості в період дорослості: дослідницький вимір	18	2	4	12	18		2	14
Тема 7. Міждисциплінарні дослідження в психології розвитку	18	2	4	12	20	2	4	14
Усього годин	120	14	28	78	120	8	16	96

Види навчання	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота
Методи контролю	Поточний контроль, залік
Попередні навчальні дисципліни (Пререквізити)	ОК.03 Теорія і практика наукових досліджень ОК.05 Теорія та методологія наукового психологічного дослідження
Супутні та наступні навчальні дисципліни (Постреквізити)	ОК 9. Педагогічна практика Кваліфікаційна робота

4. Організація навчання і контролю	
Проведення занять та консультацій	Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та міждисциплінарною освітньо-науковою програмою ЛьвДУВС. Аудиторні заняття проводяться за розкладом відповідної групи у вказаних аудиторіях. Пропуски занять відпрацьовуються. Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, розміщеним на інформаційному стенді (сайті) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Кривоноса, 1, (або через e-mail викладача).
Відпрацювання пропущених занять	Відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних та наукових кадрів у ЛьвДУВС, порядок і критерії поточного оцінювання успішності визначаються робочою програмою з кожної навчальної дисципліни і можуть різнитися залежно від специфіки предмета вивчення та методики викладання. Відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних та наукових кадрів у ЛьвДУВС та Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок визначається інститутом (деканатом факультету, центром післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання) / кафедрою / ВООНП та доводиться до відома здобувачів вищої освіти. Відповідно до графіку затвердженого на кафедрі відпрацювання відбуваються кожного понеділка з 13.00 до 15.00, або у формі відеоконференцій із застосуванням засобів дистанційного навчання Moodle
Допуск до підсумкового контролю	Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі отримання мінімум однієї позитивної оцінки за кожен програмний результат навчання та має відпрацьовані пропущені практичні, семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки (відповідно до Положення ЛьвДУВС «Про організацію освітнього процесу»)
Система оцінювання	Оцінювання рівня досягнення програмних результатів навчання проводиться шляхом поточного та підсумкового оцінювання. Поточне оцінювання застосовується для вивчення рівня досягнення програмних результатів навчання на семінарських, практичних заняттях, за виконання (підготовку) рефератів та тестових завдань з використанням відповідних критеріїв та бальної шкали. Критеріями проходження здобувачем вищої освіти поточного оцінювання має бути отримання ним обов'язково мінімум однієї позитивної оцінки за кожен програмний результат навчання з міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Психологія та менеджмент організації» в процесі поточного оцінювання. Оцінювання знань та умінь на семінарських та практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «Відмінно» – виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалі на рівні творчого використання.

	Оцінка «Добре»- виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач вищої освіти добре орієнтується в матеріалі на рівні аналогічного відтворення. Оцінка «Задовільно» – виставляється, якщо питання розкрито не повністю, здобувач вищої освіти посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки. Оцінка «Незадовільно» – виставляється, якщо питання не розкрито або розкрито неповністю, а здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки. Оцінювання рівня підготовки та виступу з рефератом здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «Відмінно»- виставляється, якщо тема реферату розкрита повністю на рівні творчого використання останніх публікацій з теми, матеріал викладено змістовно, логічно та лаконічно; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалі; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Добре»- виставляється, якщо тема реферату розкрита повністю на рівні аналогічного відтворення, матеріал викладено змістовно, логічно та не завжди лаконічно; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти добре орієнтується в матеріалі; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Задовільно» – виставляється, якщо тема реферату розкрита не повністю, матеріал викладено не змістовно та з порушенням логічного зв'язку; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Незадовільно» – виставляється, якщо тема реферату не розкрита або розкрита неповністю та матеріал викладено не змістовно та нелогічно; під час відповідей на запитання здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки. Оформленість реферату немає значення. Оцінювання рівня засвоєння матеріалу за результатами проведення тестового завдання здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «Відмінно» - виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 90-100% завдань. Оцінка «Добре» - виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 71-89% завдань. Оцінка «Задовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 60 -70% завдань. Оцінка «Незадовільно» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 0-59% завдань. Підсумкове оцінювання рівня засвоєння програмних результатів навчання проводиться у формі заліку за 100-бальною шкалою та на основі набраних балів на семінарських/практичних заняттях.
Шкала підсумкового оцінювання	Відображена у Таблиці 1 Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС https://www.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/provisions-orders.html

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про антиплагіатну систему у Львівському державному університеті внутрішніх справ» https://www.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/provisions-orders.html та листа Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 № 1/9-650 Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти»
--------------------------	--

5. Літературні та інформаційні джерела

Основна література	1. Заброцький М. М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2004. 112 с. 2. Зубрицька-Макота І.В. Психодіагностика. Навчально-методичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 322. 3. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації : посібник. К. : Твім інтер. 2009. 460 с. 4. Кожухова Т. В. Основи психолого-педагогічного дослідження. Харків: Золоті сторінки. 2002. 240 с. 5. Ковальчук З.Я. Генетично-психологічні засади оптимізації педагогічної взаємодії. Монографія / З.Я. Ковальчук. Львів : СПОЛОМ, 2013. 600 с. 6. Кононко О. Л. Соціально-емоційний розвиток особистості. К.: Освіта. 2008. 7. Лялюк Г. М., Христук О. Л. Психологія розвитку, зміни і кар'єри особистості. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 116с. 8. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. (Дидактичний тезаурус). Навч. посіб. К.: МАУП. 2002. 128с. 9. Оришин-Буждиган Л. С. Математичні методи в психології: практичний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 180с. 10. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум / Кутішенко В.П., Ставицька С.О. Навчальний посібник. К.: Каравела, 2015. 448 с. 11. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно-центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): Навч.-метод. посіб. К.: Ніка-Центр. 2003. 204.
Методичне забезпечення	1. Угрин О.Г. Програма навчальної дисципліни «Психологія розвитку в дослідницьких вимірах» для підготовки докторів філософії, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 053 «Психологія» та 073 «Менеджмент» Інституту управління, психології та безпеки. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 7 с.
Інформаційні ресурси	Посилання на електронну бібліотеку: https://www.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh , Moodle

6. Опитування щодо якості викладання

Опитування буде проводитися після завершення навчання в он-лайн режимі, посилання буде надано перед опитуванням